

2021

UKRAINIAN JOURNAL ЕКОНОМІСТ

#12

ПОДІЇ, ОСОБИСТОСТІ та ІДЕЇ, ДОСЛІДЖЕННЯ та ПРОГНОЗИ

EVENTS, PERSONS & IDEAS, RESEARCHES & FORECASTS

*Існує китайське прокляття, що говорить:
«Нехай він живе у цікаві часи».
Подобається нам це чи ні,
але ми живемо в цікаві часи...*

Роберт КЕННЕДІ

2021-го грудень

*Все-таки ми живемо у цікавий час...
Звичайно приємно, коли через кілька
років представники громади позитивно
оцінюють результати твоєї роботи
та ще й на сторінках газети Верховної
Ради, хоча тоді, одразу після
Євромайдану і початку російської
агресії, часи теж були дуже цікавими...
А так хотілося б пожити в Україні,
про яку розповідають чиновники у своїх
доповідях, із щорічно зростаючим ВВП,
500-доларовою середньою зарплатою,
відремонтованими дорогами
та протидією корупції. Може вона
десь і існує, така-собі чи то «країна
у смартфоні», чи то у паралельній
звітно-довідній реальності, а ми
її просто не помічаємо?
Але перспективи в нас чудові,
варто у цьому перекоонатися хоча б
ознайомившись із роботами майбутніх
українських економістів.*

На економіку впливає все!

*З повагою до наших передплатників
і читачів та найкращими
побажаннями у Новому році
головний редактор, к.е.н.,
заслужений економіст України
академік Академії економічних наук
України Олексій Мірошниченко*

ЗМІСТ

У Світі	2
В Україні	4
Економічна думка	
Ми всі – добросерді вчені, стали на помилковий шлях надії на соціалістичні ідеї... (інтерв'ю з Нобелівським лауреатом Полом Самуельсоном)	6
Про економіку відверто...	10
Країна, регіон, громада	
О.ІВАШКО Рівний шлях Кривого Озера	11
Наукова дискусія	
Матеріали Всеукраїнських наукових економічних читань «СУЧАСНІ ТРЕНДИ МОРЕГОСПОДАРЮВАННЯ» (НУК, 1-2 грудня 2021 р.):	14
- Економічна політика України в контексті розвитку світової економіки	14
- Цифровізація економіки як пріоритетний напрям піднесення морської індустрії	47
- Фінанси сталого розвитку	70
- Драйвери та тренди управління морським господарським комплексом	81
- Цифрові технології в обліку, аналізі та аудиті	96
Конкурс наукових есе «СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ»	109
Аналітика, статті, публікації	
Г.ЄФІМОВА, І.СЕМІЛЕТ Франчайзинг як форма ведення бізнесу: міжнародний досвід та перспективи розвитку в Україні	116

Роберт Френсіс Кеннеді (20.11.1925, Бруклайн, США – 06.06.1968, Лос-Анджелес, США) – американський політик і державний діяч, помер після поранення під час президентської виборчої кампанії, один з двох молодших братів вбитого президента Джона Ф. Кеннеді. Наведено цитату з «Промови надії» перед членами Національної спілки студентів Південної Африки в Університеті Кейптауна (ПАР, 6 червня 1966 р.), що вважається його найбільшим і найвідомішим виступом. Сучасними дослідниками не підтверджується китайське походження наведеного виразу і приводяться такі приклади як «краще бути собакою в епоху спокою, ніж людиною в епоху хаосу» та «світ, що змінюється, породжує героїв» (ред.)

- the principle of scientific validity (in accordance with the action of STP, the laws of economic development of society, the concept of public policy, regulatory framework);

- the principle of efficiency, planning and dynamism (provides for the direction of accounting policies to solve not only current but also long-term strategic objectives of enterprise development in the presence of effective alternatives to achieve a goal);

- the principle of prevention (performs a preventive function, creating conditions for timely informing the management of the enterprise about deviations from the planned or regulatory values of costs and performance, for the possible correction of management decisions);

- the principle of «selection» (provides that the information provided at each level of the production system must be necessary and relevant for management decisions);

- the principle of compatibility of personal, regional and state interests.

Shchyryba M.T. in the formation of accounting policy proposes to adhere to the following principles:

- legality (chosen by the company methodological techniques (methods) and accounting procedures should not contradict current legislation and regulations);

- reliability (accounting policy should ensure the reliability of the formation of indicators that characterize the results of the enterprise);

- rationality (selection of accounting methods should be carried out on the basis of comparing the effectiveness of the information obtained and the cost of processing and application of these methods in accounting policy);

- efficiency (selected methods of accounting are

aimed at increasing the informativeness of management in the process of conducting financial and economic activities);

- adequacy (accounting policy of the enterprise must meet the specifics of the conditions of its activities);

- unity (accounting policy should be the same for the business entity, regardless of the number of its divisions, branches or subsidiaries);

- materiality (is one of the criteria for disclosing information in the financial statements and the chosen method in the notes to them, the absence of which in the financial statements and notes to it may significantly affect the economic decisions of users);

- professional judgment (is a condition for choosing one of the alternatives provided by current legislation or the development of a method of accounting policy of the enterprise) [3].

Therefore, the outlined principles should be the basis for decision-making on the accounting policy of the enterprise.

References:

1. On accounting and financial reporting in Ukraine: Law of Ukraine of 16.07.99 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (accessed 18 November 2021).

2. National Regulation (Standard) of Accounting 1 «General requirements for financial reporting»: Order of the Ministry of Finance of Ukraine of 07.02.2013 №73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.

3. Shchyryba M.T., Shchyryba I.M., Shchyryba M.M. Accounting policy as a tool of organization of management accounting on the enterprise. *Economy and society*. 2017. № 8. Pp. 830-837. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/_8_ukr/138.pdf.

УДК 657

ЕКОНОМЕТРИЧНА МОДЕЛЬ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ МІЖ ЧИСТИМ ПРИБУТКОМ І ВИРУЧКОЮ ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ

Наталія Козицька, Денис Мілованов

Економетричні моделі є найпоширенішим типом соціально-економічних моделей, які використовуються для аналізу й прогнозування комплексного розвитку країни. Вони складаються з функціональних регресійних і балансових рівнянь, які кількісно визначають взаємозв'язки і пропорції між макроекономічними величинами на всіх фазах процесу відтворення.

Побудови економіко-математичних моделей взаємозв'язку будується на припущенні про існування прямого зв'язку між показниками,

Natalia Kozitska, Ph.D (Economics), associate professor, Denis Milovanov,

Admiral Makarov National University of Shipbuilding

Econometric relationship model between net profit and revenue from sales

The study was conducted based on the financial statements of a real enterprise. In order to establish the relationship between the performance characteristic and the main factors and predict the values of performance indicators, an econometric model of the relationship between the amount of net profit and revenue from sales of goods.

Keywords: influencing factors, performance indicator, econometric model, sales revenue, net profit.

Н.Козицька – кандидат економічних наук, доцент, Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова, Д.Мілованов – магістрант, Первомайська філія Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова

© Н.Козицька Д.Мілованов 2021

які можна продемонструвати за допомогою рівняння.

Сучасний стан інформаційної забезпеченості створює передумови для широкого застосування економіко-математичних моделей з метою встановлення взаємозв'язків між результативною ознакою та основними факторами та прогнозування значень результативних показників.

Тому для вирішення поставленого завдання можна використати економіко-математичні методи [1, с.41].

Цільовим спрямуванням представленого дослідження є побудова економетричної моделі взаємозв'язку між чистим прибутком і виручкою від реалізації товарних запасів, на прикладі торгівельного товариства. Джерелами інформації для побудови даної економетричної моделі слугувала фінансова звітність малого торговельного підприємства ТОВ ВКФ «Ельф» (табл.1).

Параметри лінійного рівняння a, b , розраховують наступним чином:

$$a = \bar{Y} - b \times \bar{X} \quad (2)$$

$$b = (\sum(Y - \bar{Y}) \times (X - \bar{X})) / (\sum(X - \bar{X})^2), \quad (3)$$

$$b = -61514 / 50228189 = -0,001$$

$$a = 192,88 + 0,001 \times 6509,52 = 199,4$$

Отже, економічна модель взаємозв'язку між чистим прибутком і виручкою від реалізації товарів для ТОВ ВКФ «Ельф» матиме наступний вигляд:

$$\hat{Y}_x = 199,4 - 0,001 \times X \quad (4)$$

Розрахунки, проведені вище показали прямий взаємозв'язок між чистим прибутком товариства та його виручкою, отриманою від реалізації товарів. Протягом п'яти досліджуваних років, при збільшенні чистого доходу від реалізації товарів на кожну 1000 грн., чистий прибуток змен-

шувався на 1

грн. Поясню-

ється це тим, що

у 2020 році від-

булося зниження

розміру чистого

доходу від реалізації товарів, а

відповідно і чистого

прибутку

через обмежен-

ня діяльності то-

вариства у зв'язку з впроваджен-

ням на території

України каран-

тинних обмежень через розповсюдження Covid-

19. Відповідно, цей фактор став найвпливовішим

на розмір фінансових показників, а також всього

фінансового стану товариства у 2020 році.

Вихідні і розрахункові дані для економетричної моделі

Рік	Чистий дохід від реалізації товарів, тис. грн. X	Чистий прибуток, тис. грн. Y	$Y - \bar{Y}$	$(Y - \bar{Y})^2$	$X - \bar{X}$	$(X - \bar{X})^2$	$(Y - \bar{Y}) \times (X - \bar{X})$	$\hat{Y}_x$
2016	2018,50	236,3	43,42	1885,3	-4491,02	20169260,6	-290979,3	197,4
2017	3504,3	144,7	-48,18	2321,3	-3005,22	9031347,2	144791,5	195,8
2018	8558,4	223	30,12	907,2	2048,88	4197909,3	61712,3	190,8
2019	10231,4	226,3	33,42	1116,9	3721,88	13852390,7	124385,2	189,2
2020	8235	134,1	-58,78	3455,1	1725,48	2977281,2	-101423,7	191,2
Разом	32547,6	964,4	-	9685,8	-	50228189	-61514	964,4

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності ТОВ ВКФ «Ельф» за 2016-2020 роки

Розрахувавши середні значення результативного показника і фактору впливу, маємо наступні результати:

$$\bar{X} = 32547,6 : 5 = 6509,52 \text{ (тис.грн.)}$$

$$\bar{Y} = 964,4 : 5 = 192,88 \text{ (тис.грн.)}$$

Використовуючи дані ТОВ ВКФ «Ельф», представлені в табл.1. побудуємо рівняння лінійної залежності чистого прибутку, який в даному випадку виступає у якості результативного показника, і чистого доходу від продажу товарів, який в даному випадку виступає у якості показника фактору впливу.

$$\hat{Y}_x = a + b \times X, \quad (1)$$

де $\hat{Y}_x$ – розрахункові значення суми чистого прибутку;

a, b – параметри рівняння;

X – фактичне значення чистого доходу від реалізації товарів.

Список використаних джерел:

1. Григорук П.М. Хрущ В.О. Прогнозування прибутку хлібопекарського підприємств. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2015. Випуск 10. Частина 3. С. 41-45.

2. Павлова И.Ю. Анализ математической модели чистой прибыли и прогнозирование выручки от продажи продукции. Экономико-математические методы анализа деятельности предприятий АПК // Сборник статей II Международной научно-практической конференции. Под ред. С.И. Ткачева. – Саратов, Саратовский ГАУ. – Изд-во ООО «Амирит», 2018. С. 296-301. URL: <https://www.sgau.ru/files/pages/3875/1526280765>

UKRAINIAN JOURNAL
ЕКОНОМІСТ

ISSN 1810-3944

Ukr. J. Econ

з 2011 р. представлений
у міжнародній економічній
наукометричній базі
RePEc та індексується
вільнодоступною
системою GoogleScholar

журнал ЕКОНОМІСТ
передплатний індекс
в УКРПОШТІ

48382

